

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. XXIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614452624/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Alligevel viser Sproget paa enkelte Punkter Pletter og Kejtetheder. Det maa ikke glemmes, at Hauch havde en svær Kamp at bestaa, for overhovedet at beherske Digtningens Form, og rundt om spores dens. Enkelte Ord og Vendinger bruges atter og atter; Digteren har f. Eks. anstrengt sig for at variere Udtrykkene for Personernes Tale og bruger derfor utallige Gange Verberne *sagde, raabte, glemnælede* og *anmærkede*. Overgangene fra ét Afsnit til et andet har voldt ham stor Vanskelighed; man skal lede længe efter en Digter, der saa ofte misbruger Ordene *imidlertid, for Resten, paa det* (— for at). Og det vrimler med gammeldags Imperativer; ogsaa nogle Tyskheder (se Noterne) og en uheldig Brug af relative Stedord (f. Eks. »Bække styrtede sig ned, der nu kun indeholdt lidet Vand, men der . . . svulmede stærkt») skæmmer Stilen; dog, dette er kun Smaating, der ikke vejer tungt i Sammenligning med Værkets ellers saa klare og stemningsfulde Sprogform.

VI.

Hauch var ingen skarp Iagttager af Virkeligheden, han levede mest i Drømme og Syner. Hans *Personer* er derfor mere Typer end Individuer; baade i Repliken og i Angivelsen af det Ydre mangler de smaa individuelle Træk, der gør Skikkelserne til levende Enkeltpersoner; paa den anden Side er man fri for de udførlige Karakteristikker, der med det samme udtømmer Personernes Indre og Ydre. Og selv Typer er ingenlunde uden Liv.

I »En polsk Familie« er det, som Titlen tydeligt angiver, Hauchs Hensigt at skildre en Familie, i Relation til Polens Frihedskamp. Alle Hovedpersonerne er ligesom drejede henimod dette Problem, saale-

des at det navnlig er den Side af deres Væsen, der belyses. Det er uberettiget, naar Georg Brandes i sin Afhandling om Hauch bebrejder denne, at »En polsk Familie« næsten intet Forhold har til Virkeligheden, og at han burde have foretaget en Rejse til Polen for at studere nogle polske Familier. Rigtigt er det, at Hauch med sin romantiske Digternatur i nogen Grad manglede Sans for Realiteterne, det er lige fremhævet ovenfor, men derfor er det ikke berettiget at underkende Hauchs Værk. Han ønskede ikke at give en historisk, objektiv Fremstilling af Frihedskampen, men en Genspejling af det polske Problem hos en Række Mennesker, for eller imod Polen. Og inderst inde var det ikke engang disse Menneskers Skæbne, Hauch alene vilde give, bag det hele skimtede han en Idé.

Naar man undtager Alexandra, der paa Grund af sin næsten bigotte Religiositet staar uforstaaende over for Fædrelandets Sag, er de øvrige Hovedpersoner opstillet i to kontrasterende Grupper, én for og én mod Polen.

Pater Vincent samt Søkendeparret Leontine og Bonaventura repræsenterer den fuldstændige Opgaaen i det polske Spørgsmaal, medens Onkel Czernim, en mere sammensat Natur, udviser en forunderlig Blanding af Tro paa Polen og Fortvivelse over Nederlaget, som han aner. I Spidsen for Russerpartiet staar Starosten, ganske vist en polsk Adelsmand, men, først paa Grund af en personlig Lidenskab, senere af ganske nøgterne og rationelle Grunde, Tilhænger af Rusland. Til ham slutter sig Emilie, nærmest af egoistiske Grunde, Zeltner, Bogens Skurk, samt den ene Broder, Casimir. De to sidste kan — med Vilhelm Andersens Udtryk — karakteriseres som Renegater. Bogens Hovedperson, den anden Broder Adalbert, gaar efterhaanden over til Forkæm-

XXIV